

d) avhenger av eller berører oppfyllelsen av Norges plikter etter Folkeforbundspakten.

Artikkel III.

Denne traktat skal ratifiseres av Kongeriket Norge i overensstemmelse med dets statsforfatning og av Presidenten for Amerikas Forente Stater med Senatets råd og samtykke.

Ratifikasjonene skal utveksles i Washington så snart som mulig, og traktaten trer i kraft den dag utvekslingen av ratifikasjonene finner sted. Den skal derefter vedblivende være gjeldende, medmindre og inntil den bringes til ophør med ett års skriftlig varsel fra den ene part til den annen.

Til bekreftelse herav har de respektive befullmektigede underskrevet denne traktat i to eksemplarer i norsk og engelsk tekst som begge har samme gyldighet, og har satt sine segl på den. Utferdiget i Washington den 20 februar 1929.

(u) H. H. Bachke.

(u) Frank B. Kellogg.

Overenskomst (den reviderte Genève-konvensjon) om forbedring av såredes og sykes skjebne i armeer i felten,¹

underskrevet i Genève 27 juli 1929.

(Oversettelse)

(De kontraherende parters navn)

som er besjelet av ønsket om i den utstrekning det avhenger av dem, å minske de onder som er en unngåelig følge av krig, og som med dette mål for øie ønsker å forbedre og fullstendig-

¹ Norges ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomsten blev deponert i Bern 24 juni 1931. Den trådte i kraft for Norge 24 desember 1931. Foruten av Norge er den ratifisert eller tiltrådt av følgende stater: Amerikas Forente Stater, Austral-Sambandet, Belgia, Brasil, Canada, Chile, China, Danmark, Egypt, Estland, Etiopia, Finnland, Frankrike, Hellas, India, Irak, Italia, Japan, Jugoslavia, Latvia, Mexico, Nederland, New Zealand, Peru, Polen, Portugal, Romania, Sovjet-Samveldet, Spania, Storbritannia og Nord-Irland og alle deler av Det Britiske

gjøre de i Genève 22 august 1864 og 6 juli 1906 vedtatte bestemmelser vedrørende forbedring av såredes og sykes skjebne i armeer i felten,

har besluttet å inngå en ny overenskomst i dette øiemed, og har opnevnt som sine befullmektigede:

(de befullmektigedes navn)

som, efter å ha fremlagt sine fullmakter som blev funnet i god og riktig form, er kommet overens om følgende:

Kapitel I.

Om sårede og syke.

Artikkel 1.

Militære og andre personer, som offisielt er knyttet til armeer skal når de er såret eller syke under enhver omstendighet respekteres og beskyttes; de skal behandles med humanitet og uten hensyn til nasjonalitet pleies av den krigførende, som har dem i sin makt.

Imidlertid skal den krigførende som blir nødt til å etterlate Rike som ikke er særskilte medlemmer av Folkeforbundet, Sveits, Sverige, Syd-Afrika-Sambandet, Tyrkia, Tyskland, Østerrike.

I forholdet mellem de stater som har ratifisert eller tiltrådt overenskomsten erstatter den Genève-konvensjonen av 22 august 1864 om forbedring av sårede soldaters skjebne i armeer i felten og Genève-konvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av såredes og sykes skjebne i armeer i felten. Denne siste erstatter på sin side overenskomsten av 1864.

Følgende stater som har ratifisert eller tiltrådt overenskomsten av 1864, har ikke ratifisert eller tiltrådt overenskomstene av 1906 eller 1929: Argentina, Bolivia, Iran, Kirkestaten, Panama.

Følgende stater som har ratifisert eller tiltrådt overenskomsten av 1906, har ikke ratifisert eller tiltrådt overenskomsten av 1929: Afghanistan, Albania, Bulgaria, Colombia, Costa Rica, Cuba, Fristaden Danzig, Domingo-Republikken, Ecuador, Guatemala, Haiti, Honduras, Island, Litauen, Luxembourg, Nicaragua, Paraguay, Salvador, Siam, Tsjekkoslovakia, Ungarn, Uruguay, Venezuela.

Ved underskrivningen av overenskomsten av 1929 har Austral-Sambandet, Canada, India, Japan, New Zealand samt Storbritannia og Nord-Irland tatt visse forbehold med hensyn til overenskomstens artikkel 28.

KRT651046E OVERENSKOMSTEN I GENÈVE

27.7 1929-1949
105552

sårede eller syke i sin motstanders hender, i den utstrekning de militære hensyn tillater det, la bli tilbake hos dem en del av sitt sanitetspersonell og -materiell for å hjelpe til med å pleie dem.

Artikkel 2.

Under forbehold av den pleie som skal ydes dem i kraft av foregående artikkel, er en armes sårede og syke som er falt i den annen krigførende makts hender å betrakte som krigsfanger, og folkerettens almindelige regler om fanger finner anvendelse på dem.

Det står imidlertid de krigførende fritt for utover gjeldende overenskomster å fastsette sig imellem de bestemmelser som de måtte finne hensiktssvarende til beste for sårede eller syke fanger.

Artikkel 3.

Efter ethvert slag skal den som beholder slagmarken, treffe forføyninger for å opsoke de sårede og døde og for å beskytte dem mot plyndring og mishandling.

I alle de tilfelle hvor forholdene tillater det skal man komme overens om en lokal våbenstillstand eller en avbrytelse i ildgivningen, forat de sårede som er blitt liggende igjen mellem de kjempende linjer kan bringes bort.

Artikkel 4.

De krigførende skal snarest mulig gjensidig opgi til hverandre navnene på de sårede, syke og døde som er samlet op eller som de vet om, tillikemed alle opplysninger som kan tjene til å identifisere disse.

De opsetter og oversender til hverandre dødsattestene.

De samler likeledes op og oversender hverandre alle personlige bruksgjenstander som er funnet på slagmarken eller på de døde, heri innbefattet halvparten av „identitetsplaten“, mens den annen halvpart skal forbli festet til liket.

De skal sørge for at der forut for de dodes begravelse eller brenning går en nøiaktig undersøkelse av deres lik om mulig av

en læge, for å konstatere at døden er inntrådt, for å fastslå identiteten og for å kunne gi opplysninger herom.

De skal enn videre sørge for at de gis en verdig begravelse, at deres graver blir respektert og alltid kan bli funnet igjen.

Til opnåelse herav skal de straks fiendtlighetene er åpnet på offisiell vei organisere et gravtilsyn for derigjennem å gjøre eventuelle opgravninger mulige og for å sikre identifiseringen av likene, hvor enn gravene efter hvert måtte ha ligget.

Ved krigens slutt utveksler de fortegnelsene over gravene og over døde som er begravet på deres kirkegårder eller annetsteds.

Artikkel 5.

Den militære myndighet kan appellere til befolkningens barmhjertighetsfølelse og henstille til den under sin kontroll å hjelpe til med å samle op og pleie armeenes sårede eller syke, idet der innrømmes dem som har efterkommet opfordringen, spesiell beskyttelse og visse fordeler.

Kapitel II.

Om bevegelige og faste sanitetsanstalter.

Artikkel 6.

De bevegelige sanitetsanstalter, det vil si de som er bestemt til å ledsage armeene i felten, og de faste sanitetsanstalter skal respekteres og beskyttes av de krigførende.

Artikkel 7.

Den beskyttelse som man skylder de bevegelige og faste sanitetsanstalter, ophører hvis de benyttes til handlinger som er skadelige for fienden.

Artikkel 8.

Den beskyttelse som ifølge artikkel 6 er sikret en bevegelig eller fast sanitetsanstalt, ophører ikke ved at

1. personellet ved formasjonen eller anstalten er bevæbnet

og bruker sine våben til selvforsvar eller til forsvar av sine sårede og syke;

2. formasjonen eller anstalten i mangel av væbnet sanitetspersonell beskyttes av en militær vaktkommando eller av enkelte skiltvakter;

3. der i formasjonen eller anstalten blir funnet håndvåben og ammunisjon som har tilhørt de sårede eller syke og som ennå ikke er overlevert til vedkommende myndighet;

4. der i formasjonen eller anstalten finnes veterinærpersonell eller -materiell, som ikke utgjør en integrerende del av disse.

Kapitel III.

Om personellet.

Artikkel 9.

Det personell som utelukkende er bestemt til opsamling, transport og pleie av de sårede og syke så vel som til administrasjon av bevegelige og faste sanitetsanstalter, og de til armene knyttede geistlige skal under alle omstendigheter respekteres og beskyttes. Hvis de faller i fiendens hender, skal de ikke behandles som krigsfanger.

De militære som er spesielt utdannet for, i tilfelle, å kunne brukes som sykepassere eller som hjelpesykebærere ved opsamling, transport og pleie av de syke og sårede, og som er forsynt med et identitetsbevis, nyter de samme fordeler som det faste sanitetspersonell, hvis de blir tatt til fange mens de utfører disse sine funksjoner.

Artikkel 10.

Likestillet med det personell som er omhandlet i 1ste ledd i artikkel 9 er det personell, som tilhører de frivillige hjelpeforeninger som er behørig anerkjent og bemyndiget av sitt lands regjering, og som blir anvendt til de samme gjøremål som det personell som er omhandlet i ovennevnte avsnitt, under forbe-

hold av at personellet fra disse foreninger blir underkastet de militære lover og reglementer.

Hver av de boie kontraherende parter skal meddele hverandre enten allerede i fredstid eller ved fiendtlighetenes åpning eller under deres gang, og i hvert fall før foreningene på nogen måte effektivt benyttes, navnene på de foreninger som de har bemyndiget til på sitt ansvar å yde hjelp til sine armeers offisielle sanitetsvesen.

Artikkel 11.

En av et neutralt lands anerkjent forening kan ikke hjelpe krigforende med sitt sanitetspersonell og sine bevegelige sanitetsanstalter, uten med forut innhentet samtykke fra sin egen regjering og med den krigforendes egen bemyndigelse.

Den krigforende som har mottatt hjelpen, er forpliktet til å gi fienden meddelelse herom forimten enhver bruk av den.

Artikkel 12.

De i artikkel 9, 10 og 11 nevnte personer kan ikke bli holdt tilbake når de er falt i motstanderens makt.

I mangel av overenskomst om det motsatte, skal de sendes tilbake til den krigforende part de tilhører, så snart der åpner sig adgang hertil og de militære hensyn tillater det.

Mens de venter på å bli sendt tilbake, fortsetter de å utføre sin virksomhet under motstanderens veiledning; de skal da fortrinsvis benyttes til å pleie sårede og syke som har kjempet på den side de selv tilhører.

Ved sin avreise skal de ta med sig de effekter, instrumenter, våben og transportmidler som tilhører dem.

Artikkel 13.

De krigforende skal sikre det i artikkel 9, 10 og 11 omhandlede personell, så lenge det er i deres makt, det samme underhold, den samme innkvartering, de samme godtgjørelser og den samme gasje som tilkommer tilsvarende personell i deres egen arme.

Straks ved fiendtlighetenes åpning, skal disse komme overens om hvad der forstås ved tilsvarende grader innen deres sanitetspersonell.

Kapitel IV.

Om bygninger og materiell.

Artikkel 14.

De bevegelige sanitetsformasjoner, hvilke de enn måtte være, skal hvis de faller i motstanderens hender, beholde sitt materiell, sine transportmidler og sitt personell.

Dog skal vedkommende militære myndighet ha anledning til å betjene sig av materiellet til pleie av sårede og syke. Tilbakeleveringen skal finne sted under de samme betingelser som bestemt for sanitetspersonellet og så vidt mulig på samme tid.

Artikkel 15.

Armeers faste sanitetsanstalters bygninger og materiell forblir underkastet krigens lover, men skal ikke kunne benyttes i annet øiemed enn det hvortil de er bestemt, så lenge de trenges til de sårede og syke.

Dog skal cheferne for de opererende avdelinger kunne disponere over dem, når dette av militære hensyn er tvingende nødvendig og når de på forhånd drar omsorg for de sårede og syke som befinner sig i dem.

Artikkel 16.

De bygninger som brukes av de hjelpeforeninger som har fått adgang til å nyte godt av overenskomsten, blir å betrakte som privat eiendom.

Disse foreningers materiell blir likeledes å betrakte som privat eiendom, hvor det enn måtte befinne sig.

Den rekvisisjonsrett som ifølge krigens lover og sedvaner tilkommer de krigførende blir kun å anvende når dette er tvungende nødvendig, og da kun når der er dratt omsorg for de sårede og syke.

Kapitel V.

Om syketransporter.

Artikkel 17.

Kjøretoier innredet for syketransport, som optrer enkeltvis eller flere i forening, skal behandles som bevegelige sanitetsanstalter undtagen i følgende spesielle tilfelle:

Den krigførende som påtreffer syketransportvogner, enkeltvis eller i konvoi, kan, hvis de militære hensyn krever det, stanse dem og oppløse konvoien, idet han under enhver omstendighet må sørge for de sårede og syke som befinner sig i transporten. Han kan kun benytte kjøretoiene innen det område hvor de er påtruffet og bare til bruk i sanitetstjeneste. Disse kjøretoier skal, så snart deres lokale anvendelse er endt, leveres tilbake etter de samme regler som er fastsatt i artikkel 14.

Det militære personell som leder transporten og som er forsynt med mandat som bekrefter dette, skal sendes tilbake på samme betingelser som i artikkel 12 er fastsatt for sanitetspersonell, men under samme forbehold som er tatt i artikkel 18, siste ledd.

Alle transportmidler som er særlig organisert for syketransporter samt det materiell disse transportmidler har fått fra det militære sanitet for sin innredning skal tilbakeleveres i overensstemmelse med hvad der er fastsatt i kapitel IV.

Andre militære transportmidler enn de som benyttes i sanitetstjenesten kan holdes tilbake tillikemed sitt forspann.

Det civile personell og alle transportmidler som er skaffet til veie ved rekvisisjon skal være underkastet folkerettens almindelige regler.

Artikkel 18.

Luftfartøier som benyttes til transport av syke skal nyte godt av denne overenskomsts beskyttelse så lenge de utelukende blir benyttet til transport av sårede og syke, eller til transport av sanitetspersonell og -materiell.

De skal være hvitmalte og ved siden av sine nasjonalfarver bære, lett synlig på over- og undersiden, det kjennetegn som er fastsatt i artikkel 19.

Uten spesiell og uttrykkelig tillatelse er det forbudt å fly over ildlinjen, likeledes over den sone som befinner sig foran samlingsplassene for de sårede (eventuelt de etablerte feltlasaretter) og i sin almindelighet over alt fiendtlig eller av fienden okkupert territorium.

Sanitetsflyvemateriell har å adlyde enhver opfordring til å lande.

I tilfelle av landing, efter pålegg eller nødlanding, på fiendtlig eller av fienden okkupert territorium, skal de sårede og syke likesom sanitetspersonellet og -materiellet, heri innbefattet flyveapparatet, nyte godt av nærværende overenskomsts bestemmelser.

Føreren, besetningen og de som betjener den trådløse telegraf skal sendes tilbake, på betingelse av at de inntil fiendtlighetenes ophør utelukkende blir benyttet til sanitetstjeneste.

Kapitel VI.

Om kjennetegn.

Artikkel 19.

Til ære for Sveits beholdes det heraldiske merke: det røde kors på hvit bunn, som er dannet ved ombytning av Forbundets farver, som emblem og kjennetegn for armeenes sanitetsvesen.

For de land som allerede, i stedet for det røde kors, bruker „den røde halvmåne“ eller „den røde løve og sol“ på hvit bunn som kjennetegn, skal imidlertid også disse emblemer være tillatt med samme betydning som er tillagt nærværende overenskomsts merke.

Artikkel 20.

Emblemet skal finnes på flagg, armbind og alt materiell, som med vedkommende militære myndighets tillatelse er benyttet i sanitetsvesenet.

Artikkel 21.

Det personell som er beskyttet i kraft av artikkel 9, første ledd, og artikkel 10 og 11, skal bære fastsydd til venstre arm et armbind med det fastsatte kjennetegn, utlevert og stemplet av en militær myndighet.

Det personell som er omhandlet i artikkel 9, første og annet ledd, skal være forsynt med et identitetsbevis bestående enten av en påtegning i sin identitetsbok eller av et særskilt dokument.

De personer, som er omhandlet i artikkel 10 og 11 og som ikke har militær uniform, skal av vedkommende militære myndighet være forsynt med et identitetsbevis med fotografi, i hvilket deres egenskap av sanitetspersonell attesteres.

Identitetsbevisene skal være ens avfattet og av samme modell innen hvert lands arme.

Sanitetspersonellet kan ikke under noen omstendighet bli fratatt sine kjennetegn, og heller ikke identitetsbeviser som lyder på dem personlig.

I tilfelle av at de er tapt, har de rett til å få utlevert duplikat av dem.

Artikkel 22.

Overenskomstens flagg kan kun heises på de bevegelige og faste sanitetsanstalter, som skal respekteres ifølge overenskomsten og kun med den militære myndighets tillatelse. På de faste anstalter skal, og på de bevegelige kan nasjonalflagget for den krigførende makt, under hvilken sanitetsanstalten hører, heises sammen med overenskomstens flagg.

Dog skal de bevegelige sanitetsanstalter som er falt i fiendens makt bare heise overenskomstens flagg så lenge de befinner sig i denne situasjon.

De krigførende skal, i den utstrekning de militære hensyn tillater det, ta de nødvendige forholdsregler for å gjøre de kjennetegn som angir faste eller bevegelige sanitetsanstalter, lett synlige for de fiendtlige land-, luft- og sjøstridskrefter for derved å undgå muligheten av ethvert angrep på disse.

Artikkel 23.

De bevegelige sanitetsanstalter fra nøytrale land, som under de betingelser, som er bestemt i artikkel 11, har fått bemyndigelse til å yde sin hjelp, skal sammen med overenskomstens flagg heise den krigførendes nasjonalflagg, under hvilken de hører.

De har rett til, når de yder sin hjelp til en krigførende, å heise også sitt eget lands nasjonalflagg.

Bestemmelsene i foregående artikkels annet ledd finner anvendelse på dem.

Artikkel 24.

Det røde kors på hvit bunn og ordene „Røde Kors“ eller „Genfer-kors“ skal ikke kunne anvendes hverken i fredstid eller i krigstid uten til å beskytte eller betegne bevegelige eller faste sanitetsanstalter og det personell og det materiell, som beskyttes av overenskomsten.

Det samme er tilfellet for de emblemers vedkommende som er omhandlet i artikkel 19, annet ledd, for de lands vedkommende som bruker disse.

Dog kan de frivillige hjelpeforeninger som er nevnt i artikkel 10 gjøre bruk av kjennetegnet for sin humanitære virksomhet i fredstid i overensstemmelse med sitt lands lovgivning.

I rene undtagelsestilfelle og med uttrykkelig tillatelse av vedkommende nasjonalforening av Røde Kors (Røde Halvmåne, Røde Løve og Sol) kan man i fredstid gjøre bruk av overenskomstens kjennetegn for dermed å betegne beliggenheten av „førstehjelpstasjoner“, som utelukkende er bestemt til å yde gratis hjelp til tilskadekomne eller syke.

Kapitel VII.

Om anvendelse og oppfyllelse av overenskomsten.

Artikkel 25.

Nærværende overenskomsts bestemmelser skal under enhver omstendighet respekteres av de høie kontraherende parter.

I tilfelle av at i krigstid en krigførende ikke skulde ha sluttet

sig til overenskomsten, blir dennes bestemmelser ikke desto mindre gjeldende mellom alle de krigførende som har sluttet sig til den.

Artikkel 26.

De krigførende armeers høistkommanderende skal treffe bestemmelser angående detaljene med hensyn til gjennomførelsen av foranstående artikler samt angående de ikke forutsette tilfelle, alt i henhold til sine respektive regjeringers instruksjoner og overensstemmende med nærværende overenskomsts almindelige grunnsetninger.

Artikkel 27.

De høie kontraherende parter skal ta de fornødne forholdsregler for å instruere sine tropper og frem for alt det beskyttede personell angående nærværende overenskomsts bestemmelser og for å bringe dem til befolkningens kunnskap.

Kapitel VIII.

Om undgåelse av misbruk og overtredelser.

Artikkel 28.

De høie kontraherende parters regjeringer, hvis lovgivning ikke allerede nu er tilstrekkelig, skal ta eller foreslå for sine lovgivende myndigheter de forholdsregler som er nødvendige for til enhver tid å hindre:

a) at privatpersoner eller andre foreninger enn dem, som i kraft av nærværende overenskomst har rett til det, benytter det Røde Kors' eller Genferkorsets merke eller navn og likeledes ethvert merke og ethvert navn som er en efterligning av dette, hvad enten en sådan anvendelse skjer i forretningsøiemed eller i hvilket som helst annet øiemed;

b) av hensyn til den hønør som er vist Sveits ved å anta dets nasjonalfarver i ombyttet orden, at privatpersoner eller foreninger bruker det Sveitsiske Forbunds våben eller merker som en efterligning herav, det være sig som fabrikk- eller vare-

merke eller som en del av slike merker, eller i et øiemed som er stridende mot lojal handelssedvane, eller på en måte som er egnet til å såre den sveitsiske nasjonalfølelse.

Det forbud som er omhandlet under punkt a) mot bruken av merker eller navn som er en efterligning av Rode Kors' eller Genferkorsets merke eller navn, likesom det forbud som er omhandlet under punkt b) mot bruken av det Sveitsiske Forbunds våben eller merker som er en efterligning herav, trer i kraft fra det tidspunkt, som er bestemt ved hvert lands lovgivning, og senest 5 år efterat nærværende overenskomst er trådt i kraft. Når overenskomsten er trådt i kraft, skal det ikke lenger være tillatt å ta et fabrikk- eller varemerke, som strider mot disse forbud.

Artikkel 29.

De høie kontraherende parters regjeringer skal likeledes, i tilfelle av, at deres straffelovgivning er utilstrekkelig, ta eller foreslå for sine lovgivende myndigheter de nødvendige forholdsregler for i krigstid å hindre enhver handling som strider mot denne overenskomsts bestemmelser.

De skal gjennom det Sveitsiske Forbundsråd meddele hverandre de omhandlede forholdsregler senest 5 år efter nærværende overenskomsts ratifikasjon.

Artikkel 30.

På forlangende av en krigførende skal, efter den fremgangsmåte som de interesserte parter blir enige om, en undersøkelse foretas angående enhver antatt krenkelse av overenskomsten; blir det herunder konstatert at en krenkelse virkelig finner sted, skal de krigførende snarest mulig gjøre slutt på den og hindre at den gjentas.

Sluttbestemmelser.

Artikkel 31.

Nærværende overenskomst, som dateres idag, kan inntil 1 februar 1930 underskrives i alle de lands navn som var representert ved den konferanse, som blev åpnet i Genève 1 juli 1929,

samt av de land som ikke var representert ved denne konferanse, men som har sluttet sig til Genèvekonvensjonene av 1864 eller 1906.

Artikkel 32.

Nærværende overenskomst skal snarest mulig ratifiseres.

Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i Bern.

Der skal over hvert ratifikasjonsdokuments deponering oppsettes en protokoll, hvorav et bekreftet avtrykk av det Sveitsiske Forbundsråd skal tilstilles regjeringene i alle de land i hvis navn overenskomsten er underskrevet eller hvis tilslutning til den er meddelt.

Artikkel 33.

Nærværende overenskomst trer i kraft seks måneder efter at minst to ratifikasjonsdokumenter er blitt deponert.

Senere trer den i kraft for hver høi kontraherende part seks måneder efter deponeringen av dennes ratifikasjonsdokument.

Artikkel 34.

Nærværende overenskomst trer i stedet for overenskomstene av 22 august 1864 og av 6 juli 1906 i forholdet mellem de høie kontraherende parter.

Artikkel 35.

Fra den dag av da nærværende overenskomst er trådt i kraft skal den være åpen for tiltredelse av hvert land, i hvis navn den ikke er blitt underskrevet.

Artikkel 36.

Tiltredelsene skal meddeles skriftlig til det Sveitsiske Forbundsråd og de trer i kraft seks måneder efter den dag de er kommet dette i hende.

Det Sveitsiske Forbundsråd skal sende meddelelse om tiltredelsene til regjeringene i alle de land, i hvis navn overenskomsten er blitt underskrevet, eller meddelelse om tiltredelse er gitt.

Artikkel 37.

Krigstilstand medfører at de av de krigførende makter før eller etter krigsutbruddet deponerte ratifikasjoner eller meddelte tiltredelser øieeblikkelig trer i kraft. Meddelelsen om de ratifikasjoner eller tiltredelser som mottas fra makter som er i krigstilstand skal på den hurtigst mulige måte besorges av det Sveitsiske Forbundsråd.

Artikkel 38.

Enhver av de høie kontraherende parter skal ha adgang til å opsi nærværende overenskomst. Opsigelsen trer ikke i kraft før ett år etter at den skriftlige meddelelse herom er sendt til det Sveitsiske Forbundsråd. Dette skal straks underrette alle de høie kontraherende parters regjeringer om meddelelsen.

Opsigelsen har kun virkning i forholdet likeoverfor den høie kontraherende part som har meddelt den.

En sådan opsigelse trer enn videre ikke i kraft under krig i hvilken den makt som opsier overenskomsten tar del. I så tilfelle fortsetter nærværende overenskomst å være bindende utover det ene års opsigelsesfrist og inntil fredsslutningen.

Artikkel 39.

Et bekreftet avtrykk av nærværende overenskomst skal av det Sveitsiske Forbundsråd deponeres i Folkeforbundets arkiv. Likeledes skal de ratifikasjoner, tiltredelser og opsigelser som blir meddelt det Sveitsiske Forbundsråd, av dette meddeles Folkeforbundet.

Til bekreftelse herav har de ovennevnte befullmektigede underskrevet denne overenskomst.

Utferdiget i Genève den syv og tyvende juli nitten hundre og ni og tyve i ett eneste eksemplar, som skal opbevares i Det Sveitsiske Forbunds arkiver og hvorav bekreftede avtrykk skal tilstilles alle til konferansen innbudte lands regjeringer.

(underskrifter)

Overenskomst om behandling av krigsfanger,¹ underskrevet i Genève 27 juli 1929.

(Oversettelse)

(De kontraherende parters navn)

som erkjenner at det, hvis det skulde komme til krig, må være enhver makts plikt i den utstrekning det er mulig, å minske de for krigsfangene uundgåelige lidelser og mildne deres skjebne,

som ønsker å utvikle de grunnsetninger som er kommet til uttrykk i de internasjonale Haag-overenskomster og særlig i overenskomsten om krigens lover og sedvaner med det dertil knyttede reglement,

har besluttet å inngå en overenskomst i dette oie med og har opnevnt som sine befullmektigede:

(de befullmektigedes navn)

som, etter å ha fremlagt sine fullmakter som blev funnet i god og riktig form, er kommet overens om følgende:

Titel I.

Almindelige bestemmelser.

Artikkel 1.

Nærværende overenskomst finner, bortsett fra bestemmelsene i titel VII, anvendelse:

1. på alle de personer som er omhandlet i artikkel 1, 2 og 3 i det reglement som er bilag til Haageroverenskomsten av 18

¹ Norges ratifikasjonsdokument vedrørende overenskomsten blev deponert i Bern 24 juni 1931. Den trådte i kraft for Norge 24 desember 1931. Foruten av Norge er overenskomsten ratifisert eller tiltrådt av følgende stater: Amerikas Forente Stater, Austral-Sambandet, Belgia, Brasil, Canada, Chile, China, Danmark, Egypt, Estland, Frankrike, Hellas, India, Irak, Italia, Jugoslavia, Latvia, Mexico, Nederland, New Zealand, Polen, Portugal, Romania, Spania, Storbritannia og Nord-Irland og alle deler av Det Britiske Rike som ikke er særskilte medlemmer av Folkeforbundet, Sveits, Sverige, Syd-Afrika-Sambandet, Tyrkia, Tyskland, Østerrike.

oktober 1907 om landkrigens lover og sedvaner,¹ når disse er tatt til fange av fienden;

2. på alle personer som tilhører de krigførendes væbnede styrker og som er blitt tatt til fange under operasjoner til sjøs eller i luften, med forbehold likeoverfor de fravikelser fra overenskomstens bestemmelser som tilfangetagelse under disse forhold gjør uundgåelige. Disse fravikelser må imidlertid ikke stå i strid med nærværende overenskomsts grunnprinsipper; de op- hører straks de tilfangetatte er kommet til en fangeleir.

Artikkel 2.

Krigsfangene er i den fiendtlige stats makt, ikke i de per- soners eller troppeavdelingers, som har tatt dem til fange.

De skal til enhver tid behandles med humanitet og beskyttes, særlig mot voldshandlinger, forhånelse og offentlig nysgjerrighet. Represalier likeoverfor dem er forbudt.

Artikkel 3.

Krigsfanger har krav på at deres personlighet og ære blir respektert. Kvinner skal behandles med den hensynsfullhet deres kjønn tilsier.

Fangene beholder fullt ut sine civile rettigheter.

Artikkel 4.

Den stat i hvis makt krigsfangene befinner sig, er forpliktet til å sørge for deres underhold.

Forskjell i behandlingen av krigsfangene er kun tillatt når den er begrunnet i den militære grad, den fysiske eller psykiske sundhetstilstand, de profesjonelle anlegg eller kjønn hos dem som nyter godt av den.

Titel II.

Om tilfangetagelsen.

Artikkel 5.

Enhver krigsfange skal på forespørsel opgi sine riktige navn, sin grad eller sitt matrikelnummer.

I tilfelle av at han overtrer denne regel, utsetter han sig

¹ Se side 55.

for en innskrenkning i de fordeler som er tilstått fanger av hans kategori.

Tvang i enhver form for å få opplysninger av fangene angående forhold i deres arme eller i deres land er forbudt. Fanger som nekter å svare kan hverken trues eller fornærmes, eller utsettes for ubehageligheter eller tap av fordeler av nogen som helst art.

Hvis en fange på grunn av sin fysiske eller mentale tilstand er ute av stand til å gjøre rede for sin identitet skal han over- leveres til sanitetet.

Artikkel 6.

Alle effekter og gjenstander for personlig bruk, med und- tagelse av våben, buster, militær utrustning og militære papirer forblir i krigsfangenes besiddelse; likeså stålhjelmer og gass- masker.

De penger som fangene har på sig kan kun bli tatt fra dem på befaling av en offiser og efter at beløpets størrelse er blitt fastslått. Der skal gis kvittering for mottagelsen av pengene. De penger som på dette vis blir tatt skal føres på vedkommende fanges konto.

Fangenes identitetsbeviser, distinksjoner, dekorasjoner og verdigjenstander kan ikke tas fra dem.

Titel III.

Om fangenskapet.

Seksjon I. Om fangetransporter.

Artikkel 7.

Krigsfangene skal snarest mulig efter tilfangetagelsen bli ført til depoter som er beliggende så langt fra kampsonen at de be- finner sig utenfor fare.

Kun de fanger som på grunn av sine sår eller sykdommer vilde utsettes for større risiko ved å flyttes enn ved å forbli hvor de er, kan midlertidig bli holdt tilbake i en farlig sone.

Fangene skal ikke unødig utsettes for fare mens de venter på å bli ført bort fra kampsonen.

Når fangene føres bort til fots skal dette som regel skje i dagsmarsjer på ikke over 20 km, med mindre dette er nødvendig for å nå steder hvor der finnes vann og mat.

Artikkel 8.

De krigførende skal gjennom de opplysningsbyråer som er opprettet i henhold til artikkel 77 snarest mulig gjensidig opgi til hverandre enhver tilfangetagelse. De skal likeledes gjensidig opgi til hverandre de offisielle adresser under hvilke korrespondanse fra familien kan bli sendt krigsfangene.

Så snart det lar sig gjøre skal enhver fange gis anledning til selv å skrive til sin familie, på de betingelser som er fastsatt i artikkel 36 o. flg.

For dem som er tatt til fange til sjøs skal nærværende artikels bestemmelser gjøres gjeldende snarest mulig etter at skibet er kommet i havn.

Seksjon II. Om fangeleirene.

Artikkel 9.

Krigsfangene kan bli internert i en by, festning eller på et hvilket som helst sted med forpliktelse til ikke å fjerne sig derfra utenfor visse bestemte grenser. De kan likeledes interneres i lukkede leire; de kan ikke innesperres eller legges i konsignasjon undtagen når dette er tvingende nødvendig av sikkerhets- eller hygieniske hensyn, og da kun så lenge de omstendigheter varer som har gjort en sådan forholdsregel nødvendig.

De som er tatt til fange i usunde strøk eller i strøk hvis klima er skadelige for dem som kommer fra steder med temperert klima, skal så snart som mulig bli transportert til et sted med gunstigere klima.

De krigførende skal i størst mulig utstrekning undgå å bringe sammen fanger av forskjellige raser eller nasjonalitet i samme fangeleir.

Ingen fange må nogensinne bli sendt til et sted hvor han vilde være utsatt for ilden fra kampsonen, og han må heller ikke brukes til ved sitt nærvær å beskytte visse punkter eller områder mot bombardement.

Kapitel 1. — Om innredningen av leirene.

Artikkel 10.

Krigsfangene skal innkvarteres i bygninger eller barakker som gir all mulig garanti for sundhet og helse.

Lokalene skal være fullstendig beskyttet mot fuktighet og være tilstrekkelig opvarmet og oplyst. Alle sikkerhetsforanstaltninger skal være tatt mot ildebrand.

Soverommene skal tilfredsstille de samme betingelser med hensyn til flateinnhold, minste luftkubikkinnhold, møblement og sengeutstyr som gjelder for depottroppene i den stat i hvis makt fangene befinner sig.

Kapitel 2. — Om krigsfangenes forpleining og beklædning.

Artikkel 11.

Krigsfangenes matrasjoner skal både kvantitativt og kvalitativt svare til dem som landets egne depottropper får.

Fangene skal enn videre få utlevert nødvendige redskap for selv å kunne tilberede de tillegg til rasjonene som de skaffer sig.

De skal ha tilstrekkelig tilgang på drikkevann. Bruk av tobakk skal være tillatt. Fangene skal kunne benyttes i kjøkkenene.

Innskrenkninger i forpleiningen som kollektiv disiplinærstraff er forbudt.

Artikkel 12.

Klær, undertoi og skotøi skal utleveres til krigsfangene av den stat i hvis makt de befinner sig. Fornyer og reparasjoner av disse effekter skal foregå regelmessig. Når fangene brukes som arbeidere skal de dessuten få utlevert arbeidsklær, hvis arbeidets art krever det.

I alle leire skal det opprettes marketerier hvor fangene kan få kjøpt matvarer og bruksgjenstander til stedets vanlige priser.

Det overskudd som marketerierne gir leiradministrasjonen, skal brukes til fangenes eget beste.

Kapitel 3. — Om hygien i leirene.

Artikkel 13.

De krigførende skal treffe alle nødvendige hygieniske foranstaltninger for å sikre renhold og god sundhetstilstand i leirene og for å forebygge epidemier.

Både dag og natt skal krigsfangene ha adgang til avtreder som er i overensstemmelse med sundhetens fordringer, og som til enhver tid er holdt i proper stand.

Krigsfangene skal enn videre, bortsett fra bad og dusjer som leirene så vidt mulig skal være utstyrt med, få nok vann til varetakelse av sin personlige renslighet.

De skal ha anledning til å drive legemsøvelser og til å komme i frisk luft.

Artikkel 14.

I hver leir skal der være en sykestue hvor krigsfangene kan få all den pleie de måtte trenge. Isolasjonslokaler skal i tilfelle skaffes til syke som er angrepet av smittsomme sykdommer.

Utgiftene ved behandlingen, heri innbefattet utlegg til kunstige lemmer for midlertidig bruk, skal bæres av den stat i hvis makt fangene befinner sig.

På forlangende er de krigførende forpliktet til å gi enhver fange som er behandlet en offisiell erklæring som angir sykdommens art og varighet samt den behandling han har mottatt.

Det er tillatt de krigførende gjennom særlige avtaler gjensidig å gi hverandre bemyndigelse til å la bli tilbake i fangeleirene læger og sykepleiere til pleie av fange landsmenn.

Fanger som er angrepet av en alvorlig sykdom eller hvis tilstand gjør en større kirurgisk inngripen nødvendig skal på den stats bekostning i hvis makt de befinner sig, ha adgang til å bli innlagt på hvilken som helst militær eller civil sanitetsanstalt som har betingelsene for å kunne behandle dem.

Artikkel 15.

Lægeinspeksjoner av krigsfangene skal foretas minst én gang om måneden. De har til formål å kontrollere den almindelige sundhets- og renslighetstilstand samt å opspore smittsomme sykdommer, særlig tuberkulose og veneriske sykdommer.

Kapitel 4. — Om krigsfangenes intellektuelle og moralske behov.

Artikkel 16.

Krigsfangene skal ha full frihet til å utøve sin religion, heri innbefattet adgang til å overvære gudstjenester, på den eneste betingelse at de retter sig efter de ordens- og politiforskrifter som er gitt av den militære myndighet.

En religions geistlige som er krigsfanger skal, hvilket navn denne religion enn har, ha adgang til fullt ut å utøve sitt kall blandt dem som bekjenner sig til den samme religion.

Artikkel 17.

De krigførende skal i størst mulig utstrekning opmuntre de intellektuelle og sportslige adspredelser som arrangeres av krigsfangene.

Kapitel 5. — Om den indre disiplin i fangeleirene.

Artikkel 18.

Alle fangeleire skal stå under en ansvarshavende officers kommando.

Foruten de ytre tegn på respekt som er fastsatt i gjeldende reglementer for deres egen arme overfor landsmenn, har krigsfangene hilsenplikt overfor alle offiserer i den stat i hvis makt de befinner sig.

Offiserer som er krigsfanger har hilsenplikt alene overfor denne stats offiserer som er av høiere eller av samme grad.

Artikkel 19.

Det skal være tillatt å bære de distinksjoner som angir graden samt dekorasjoner.

Artikkel 20.

Reglementer, ordrer, meddelelser og bekjentgjørelser av enhver art skal gis krigsfangene i et sprog som de forstår. Det samme prinsipp gjelder også ved forespørsler til fangene.

Kapitel 6. — Spesielle bestemmelser vedrørende offiserer og likestilte.

Artikkel 21.

Straks ved fiendtlighetenes åpning skal de krigførende gjensidig opgi til hverandre de titler og grader som brukes i deres respektive armeer for derved å sikre likhet i behandlingen av offiserer og likestilte av tilsvarende grader.

Offiserer og likestilte som er krigsfanger skal behandles med den hensynsfullhet som deres grad og alder tilsier.

Artikkel 22.

For å skaffe betjening til offisersleirene skal tilfangetatte soldater fra den samme arme og som så vidt mulig taler samme sprog, avgis til disse leire i tilstrekkelig antall under hensyntagen til offiserenes og de likestiltes grad.

Disse siste skal selv holde sig med mat og klær for den gasje som de får utbetalt av den stat i hvis makt de befinner sig. Man skal på enhver måte lette en ordning hvorved offiserene selv overtar den daglige husholdning.

Kapitel 7. — Om krigsfangenes pekuniære ressurser.

Artikkel 23.

Med forbehold likeoverfor trufne særavtaler mellom de krigførende makter, bl. a. likeoverfor dem som er omtalt i artikkel 24, skal offiserer og likestilte, når de er krigsfanger, av den stat, i

hvis makt de befinner sig få utbetalt den samme lønn som offiserer av samme grad i denne makts arme oppebærer; betingelsen herfor er dog at denne gasje ikke er større enn den de har rett til i armeen i det land, i hvis tjeneste de har vært. Denne gasje utbetales dem helt ut, så vidt mulig én gang om måneden, og uten at der kan gjøres noget fradrag for utlegg som påhviler den stat, i hvis makt de befinner sig, selv om disse utlegg har vært til fangenes beste.

Den kurs som skal legges til grunn for denne utbetaling skal fastsettes ved avtale mellom de krigførende; i mangel av sådan avtale skal man anvende den kurs som var gjeldende på det tidspunkt da fiendtlighetene blev åpnet.

Alle de utbetalinger som har funnet sted til krigsfangene som lønn, skal ved fiendtlighetens ophør betales tilbake av den makt i hvis tjeneste de har vært.

Artikkel 24.

Ved fiendtlighetenes åpning fastsetter de krigførende ved en felles avtale det største kontante pengebeløp som krigsfanger av de forskjellige grader og kategorier har lov til å beholde på sig. Ethvert overskridende beløp som blir holdt tilbake eller tatt fra en krigsfange, så vel som de penger han legger op, skal bli godskrevet hans konto, og de kan ikke bli omgjort i en annen valuta uten med hans samtykke.

Kreditsaldoen på krigsfangenes konti blir å utbetale dem ved fangenskapets ophør.

Under fangenskapet skal man lette dem overførsel, hel eller delvis, av disse penger til banker eller private i deres eget land.

Kapitel 8. — Om flytning av krigsfanger.

Artikkel 25.

Med mindre de militære operasjoners gang krever det, skal syke og sårede krigsfanger ikke bli flyttet hvis reisen kan innvirke uheldig på deres helbredelse.

Artikkel 26.

I tilfelle av flytning skal fangene på forhånd offisielt bli underrettet om deres nye bestemmelsessted; de skal ha lov til å ta med sig sine personlige effekter, sin korrespondanse og de pakker som er ankommet under deres adresse.

Alle fornødne forføininger skal treffes for at brever og pakker som er adressert til deres forrige leir uten opphold blir dem etter-sendt.

De penger som er innsatt på de overflyttede fangers konti, skal overføres til rette myndighet på deres nye oppholdssted.

De utgifter som flytningen medfører skal bæres av den stat i hvis makt fangene befinner sig.

Seksjon III. Om krigsfangenes arbeide.

Kapitel 1. — Almindelige bestemmelser.

Artikkel 27.

De krigførende kan bruke friske krigsfanger med undtagelse av offiserer og likestilte til utførelse av arbeide avpasset efter deres grad og deres evner.

Hvis imidlertid offiserer eller likestilte anmoder om å få utføre et arbeide, som passer dem, skal dette så vidt mulig skaffes dem.

Underoffiserer som er krigsfanger kan ikke bli satt til annet arbeide enn som opsynsmenn, med mindre de uttrykker spesielt ønske om lønnet beskjeftigelse.

De krigførende er forpliktet til, hele den tid fangenskapet varer, å la krigsfanger som har vært utsatt for ulykker under arbeidet nyte godt av de samme bestemmelser som gjelder for arbeidere av samme kategori ifølge lovgivningen i den stat, i hvis makt krigsfangene befinner sig. Hvad angår de krigsfanger på hvem disse lovbestemmelser ikke kan finne anvendelse på grunn av nevnte stats lovgivning, skal denne foreslå for sin lovgivende myndighet å treffe forføininger siktende til en rettferdig skadesløsholden av dem som har vært utsatt for ulykker.

Kapitel 2. — Om arbeidets organisasjon.

Artikkel 28.

Den stat i hvis makt de befinner sig, har det fulle ansvar for underhold, pleie, behandling og utbetaling av lønn til de krigsfanger som arbeider for privates regning.

Artikkel 29.

Ingen krigsfange kan brukes til arbeider for hvilke han er fysisk uskikket.

Artikkel 30.

Krigsfangenes arbeidsdag, heri innbefattet den tid det tar å komme til og fra arbeidsplassen, skal ikke være for lang og den skal ikke under nogen omstendighet overskride den som gjelder for de stedlige civile arbeidere som utfører det samme arbeide. Hver fange skal hver uke, fortrinsvis om søndagen, tilståes en sammenhengende hvil på 24 timer.

Kapitel 3. — Om arbeide som er forbudt.

Artikkel 31.

Det arbeide som ydes av krigsfangene må ikke stå i nogen direkte forbindelse med krigsoperasjonene. Spesielt er det forbudt å bruke krigsfanger til fabrikkasjon og transport av våben eller ammunisjon av enhver art, samt til transport av materiell bestemt for de kjempende avdelinger.

I tilfelle av at foregående avsnitts bestemmelser blir overtrådt, har krigsfangene adgang til efter å ha utført eller å ha begynt utførelsen av ordren å fremføre sine reklamasjoner gjennom de tillitsmenn hvis funksjoner er fastsatt i artikkel 43 og 44, eller i mangel av tillitsmenn, gjennom representantene for den makt under hvis beskyttelse de står.

Artikkel 32.

Det er forbudt å sette krigsfanger til å utføre usunde eller farlige arbeider.

Enhver forverrelse av arbeidsforholdene brukt som disiplinærstraff er forbudt.

Kapitel 4. — Om arbeidskommandoer.

Artikkel 33.

Arbeidskommandoer skal behandles i overensstemmelse med hvad der er fastsatt for fangeleirene, særlig hvad angår hygieniske forhold, forpleining, lægebehandling i tilfelle av ulykker eller sykdom, korrespondanse og mottagelse av pakker.

Enhver arbeidskommando hører under en fangeleir. Kommandanten i denne leir er ansvarlig for at nærværende overenskomsts bestemmelser blir overholdt også innen arbeidskommandoen.

Kapitel 5. — Om lønnen.

Artikkel 34.

Krigsfangene får ingen lønn for arbeider som vedrører administrasjonen, den daglige drift eller vedlikeholdet av leirene.

Fanger som blir brukt til annet arbeide har krav på en lønn som blir å fastsette ved avtaler mellom de krigførende.

Disse avtaler skal også spesifisere hvor stor del av lønnen leirens administrasjon kan holde tilbake, den sum som skal tilhøre krigsfangen samt hvorledes denne sum skal bli stillet til hans disposisjon mens fangenskapet varer.

Mens man avventer avslutningen av ovennevnte avtaler skal fangenes arbeidslønn fastsettes efter nedenstående regler:

a) Arbeider som utføres for staten betales efter de tariffer som gjelder for militære av egen arme som utfører samme slags arbeide, eller, hvis der ikke finnes nogen sådan tariff, efter en tariff som står i forhold til de utførte arbeider.

b) Når arbeidet utføres for andre offentlige administrasjoners regning eller for private, skal betingelsene fastsettes efter avtale med den militære myndighet.

Den lønn fangen har til gode skal utbetales ham ved fangenskapets ophør. I tilfelle av dødsfall blir lønnen på diplomatisk vei å tilstille avdødes arvinger.

Seksjon IV. Om krigsfangenes forbindelse med utenverdenen.

Artikkel 35.

Ved fiendtlighetenes begynnelse skal de krigførende offentliggjøre hvad de har gjort for å gjennomføre de bestemmelser som inneholdes i nærværende seksjon.

Artikkel 36.

Hver av de krigførende skal fra tid til annen fastsette det antall brev og brevkort som krigsfanger av de forskjellige kategorier har lov til å sende pr. måned, og underrette den annen krigførende om dette antall. Disse brev og kort skal ekspederes med posten på korteste vei. De kan ikke forsinkes eller holdes tilbake av disiplinære grunner.

Senest én uke efter sin ankomst til leiren og likeledes i tilfelle av sykdom skal hver krigsfange bli satt i stand til å sende sin familie et brevkort, hvori han gir underretning om sin tilfange-tagelse og om sin sundhetstilstand. Disse brevkort skal ekspederes så hurtig som overhodet mulig og kan ikke under nogen omstendighet utsettes for forsinkelse.

Som almindelig regel skal fangenes korrespondanse skje i deres eget sprog. De krigførende kan tillate korrespondanse også på andre sprog.

Artikkel 37.

Krigsfangene har lov til å motta individuelle postpakker inneholdende matvarer og andre varer bestemt for deres proviantering eller deres beklædning. Pakkene blir å utlevere til adressatene mot kvittering.

Artikkel 38.

Brev og penge- eller verdiforsendelser, likesom postpakker bestemt for krigsfanger eller avsendt av disse, det være sig direkte eller gjennom de opplysningsbyråer som er omhandlet i artikkel 77, skal være fri for enhver postavgift så vel i de

land hvorfra de blir sendt og hvortil de er bestemt, som i alle de land de passerer.

Gaver og hjelp in natura bestemt for fangene er likeledes fri for all innførselstoll og andre avgifter så vel som for transportomkostninger på jernbaner som drives av staten.

I godkjent nødsfall kan det tillates fangene å sende telegrammer mot betaling efter de vanlige takster.

Artikkel 39.

Krigsfangene har lov til individuelt å motta forsendelser av bøker, som kan underkastes censur.

Representanter for den makt under hvis beskyttelse fangene står og for behørig anerkjente og autoriserte hjelpeforeninger kan sende skrifter og boksamlinger til fangeleirenes biblioteker. Overleveringen av disse forsendelser til bibliotekene kan ikke forsinkes under påskudd av censurvanskeligheter.

Artikkel 40.

Censuren av all korrespondanse skal foregå så hurtig som mulig. Kontrollen av postforsendelsene skal enn videre foregå således at matvarer som disse måtte inneholde bevares friske, og om mulig i nærvær av adressaten eller av en tillitsmann, som denne har behørig godkjent.

Forbud mot korrespondanse, diktert av de krigførende, av militære eller politiske grunner kan bare gis en midlertidig karakter og skal være av så kort varighet som mulig.

Artikkel 41.

De krigførende skal på enhver måte lette forsendelse av attester, aktstykker eller dokumenter bestemt for krigsfangene eller underskrevet av disse; særlig gjelder dette fullmakter og testamentar.

De skal, hvor dette er nødvendig, treffe de nødvendige forføininger for å få underskrifter, som er tegnet av fangene embedsmessig attestert.

Seksjon V. Om krigsfangenes forhold til myndighetene.

Kapitel 1. — Om krigsfangenes klager i anledning av deres levesett under fangenskapet.

Artikkel 42.

Krigsfangene har rett til overfor de militære myndigheter, under hvis kommando de står å fremføre sine ønsker vedrørende det levesett hvorunder de befinner sig under fangenskapet.

De har også rett til å henvende sig til representantene for de makter, under hvis beskyttelse de står for å gjøre dem oppmerksom på de forhold vedrørende levesettet under fangenskapet over hvilke de måtte ha klager å fremføre.

Disse ønsker og klager skal oversendes uten opphold.

Selv om de blir funnet grunnløse, kan de ikke gi anledning til nogen som helst straff.

Kapitel 2. — Om krigsfangenes representanter.

Artikkel 43.

På hvert sted hvor krigsfanger befinner sig skal disse ha rett til å opnevne tillitsmenn, som er bemyndiget til å representere dem overfor de militære myndigheter og overfor de makter under hvis beskyttelse de står.

Opnevningen skal forelegges den militære myndighet til godkjennelse.

Tillitsmennene er bemyndiget til å motta og til å fordele ankomne kollektive forsendelser. I tilfelle av at krigsfangene bestemmer sig til sig imellem å organisere et system for gjensidig hjelp skal denne organisasjon likeledes ligge under tillitsmennenes myndighetsområde. Disse kan enn videre være fangene behjelpelig med å lette deres forbindelse med de hjelpeforeninger som er nevnt i artikkel 78.

I fangeleirene for offiserer og likestilte skal den eldste offiser av høiste grad anerkjennes som melleimann mellem leirens myndigheter og de tilfangetatte offiserer og likestilte. Han har derfor myndighet til blandt disse å utpeke en offiser til å være sin tolk under konferanser med leirens myndigheter.

Artikkel 44.

Når tillitsmennene blir brukt som arbeidere, skal deres virksomhet som krigsfangenes representanter bli medregnet i deres obligatoriske arbeidstid.

Tillitsmennene skal gis alle lettelser med hensyn til deres korrespondanse med de militære myndigheter og med den makt, under hvis beskyttelse fangene står. Denne korrespondanse kan ikke begrenses.

Ingen representant for fangene kan forflyttes fra leiren uten at der blir innrømmet ham den fornødne tid til å sette sine efterfølgere inn i de løpende forretninger.

Kapitel 3. — Om straffebestemmelser overfor krigsfangene.

1. Almindelige bestemmelser.

Artikkel 45.

Krigsfangene er underkastet de lover, reglementer og bestemmelser, som gjelder for den stats hær i hvis makt de befinner sig.

Enhver ulydighet berettiger til anvendelse likeoverfor dem av de forholdsregler som er fastsatt i disse lover, reglementer og bestemmelser.

Der tas dog forbehold for så vidt angår nærværende kapitels bestemmelser.

Artikkel 46.

Krigsfangene kan ikke av de militære myndigheter og av domstolene i det land, i hvis makt de befinner sig, bli ilagt andre straffer enn dem som er fastsatt for de samme handlinger, når disse er begått av militære som tilhører vedkommende lands arme.

Offiserer, underoffiserer og soldater der som krigsfanger er ilagt disiplinærstraff skal ikke gis en mindre gunstig behandling enn den som er forutsatt for samme straff og samme grad innen den arme i hvis makt de befinner sig.

Enhver korporlig avstraffelse, enhver innesperring i rum hvor der ikke kommer dagslys, og i det hele tatt enhver form for grusomhet er forbudt.

Det er likeledes forbudt å anvende kollektiv straff for individuelle handlinger.

Artikkel 47.

Handlinger som betegner brudd på disiplinen, og da i særdeleshet forsøk på flukt, skal uopholdelig fastslåes; for alle krigsganger, befal eller menig, skal foreløbig arrest gjøres så kort som mulig.

Rettsforfølgningen mot krigsfangene skal fremmes så raskt som omstendighetene tillater det; varetektsarrest skal innskrenkes mest mulig.

Varetektsarresten blir i alle tilfelle å fratrekke den ilagte disiplinærstraff eller dom i den utstrekning der has adgang her til likeoverfor landets egne militære.

Artikkel 48.

Krigsfanger som har avsonet ilagt dom eller disiplinærstraff kan ikke behandles anderledes enn de andre fanger.

Imidlertid kan fanger som er blitt straffet på grunn av flukt-forsøk bli satt under særlig opsyn, men dette kan ikke medføre at de beroves nogen av de garantier som nærværende overenskomst tilstår fangene.

Artikkel 49.

Ingen krigsfange kan fratas sin grad av den stat, i hvis makt han befinner sig.

Krigsfanger som har vært ilagt disiplinærstraff kan ikke fratas de forrettigheter som tilkommer deres grad. Spesielt kan offiserer og likestilte som avsoner straffer som medfører frihetstap ikke bli anbragt i de samme lokaler som straffede underoffiserer og menige.

Artikkel 50.

Flyktede krigsfanger som blir grepet før de har nådd sin egen hær eller før de har forlatt det territorium som er okkupert av den hær som har tatt dem til fange, kan bare ilegges disiplinærstraff.

Krigsfanger som, etter at det er lyktes dem å nå sin egen hær eller å forlate det territorium som er okkupert av den hær som har tatt dem til fange, på nytt blir tatt til fange kan ikke ilegges nogen straff for sin tidligere flukt.

Artikkel 51.

Et fluktforsøk skal, selv om det er en gjentakelse, ikke betraktes som skjerpene omstendighet i tilfelle av at krigsfangen blir stillet for domstolene på grunn av forbrytelser eller forseelser som under et sådant forsøk er begått mot person eller eiendom.

Etter en forsøkt eller utført flukt kan den flyktedes kamerater som måtte ha hjulpet ham med flukten ikke bli ilagt annet enn disiplinærstraff.

Artikkel 52.

De krigførende skal våke over at vedkommende myndigheter går frem med den største overbærenhet ved avgjørelsen av spørsmålet om hvorvidt en overtredelse som er begått av en krigsfange skal straffes disiplinært eller ved dom.

Dette skal særlig være tilfellet når det gjelder å bedømme handlinger som er begått i forbindelse med flukt eller fluktforsøk.

En krigsfange kan ikke for en og samme handling eller i anledning av en og samme tiltale bli straffet mere enn én gang.

Artikkel 53.

Ingen krigsfange som er ilagt disiplinærstraff og som oppfyller de fastsatte betingelser for hjemsendelse, kan bli holdt tilbake på grunn av at han ikke har avsonet sin straff.

Krigsfanger som skal hjemsendes og som er gjenstand for strafferettslig forfølgning, kan bli holdt tilbake inntil retter-

gangen er avsluttet og, i tilfelle inntil straffen er avsonet; de som allerede er fengslet i henhold til dom kan holdes tilbake inntil straffen er avsonet.

De krigførende skal gjensidig oversende hverandre fortegnelse over dem som ikke kan bli sendt hjem av de grunner som er nevnt i foregående ledd.

2. Disiplinærstraffer.

Artikkel 54.

Arrest er den strengeste disiplinærstraff som kan ilegges en krigsfange.

Varigheten av en og samme straff må ikke overskride tre dager.

Dette maksimum av tre dager kan heller ikke overskrides i tilfelle av at en fange samtidig har å svare disiplinært for flere handlinger, hvad enten disse handlinger står i forbindelse med hverandre eller ikke.

Hvis en fange under eller etter avsoningen av en arrest blir ilagt en ny disiplinærstraff skal der være et opphold av minst tre dager mellom hver arrestperiode, hvis en av disse er på ti dager eller mere.

Artikkel 55.

Med forbehold likeoverfor den i siste ledd av artikkel 11 inneholdte bestemmelse er det tillatt å anvende som skjerpelse av straffen overfor krigsfanger, som er straffet disiplinært, de samme innskrenkninger i forpleiningen som er tillatt i hæren i det land i hvis makt de befinner sig.

Disse innskrenkninger kan dog alene bringes i anvendelse hvis vedkommende fanges sundhetstilstand tillater det.

Artikkel 56.

Krigsfangene kan ikke i noget tilfelle bli overført til straffeanstalter (fengsler, forbedringsanstalter, slaverier etc.) for å utsette dem for disiplinærstraffer.

De lokaler i hvilke disiplinærstraffer avsones skal tilfreds-
stille hygienens fordringer.

Straffede fanger skal settes i stand til å vareta renslighetens
krav.

Disse fanger skal hver dag gis anledning til mosjon eller til
å opholde sig i frisk luft i minst 2 timer.

Artikkel 57.

De krigsfanger som er ilagt disiplinærstraff skal ha lov til å
lese og skrive samt til å sende og motta brev.

På den annen side kan man vente med å utlevere adressaten
pakker og pengeforsendelser inntil straffen er avsonet. Hvis de
pakker, som ikke blir utlevert, inneholder matvarer som ikke
holder sig, skal disse tilstilles leirens sykehus eller kjøkken.

Artikkel 58.

Krigsfanger som er ilagt disiplinærstraff har på anmodning
lov til å fremstille sig til den daglige lægevisitasjon. De får den
behandling som lægene finner nødvendig og innlegges i tilfelle
i leirens sykehus eller i hospital.

Artikkel 59.

Med forbehold av domstolens og de høiere militære autori-
teters myndighet kan disiplinærstraffer kun ilegges av en offiser
som i egenskap av leirkommandant eller chef for arbeidskom-
mando er tillagt disiplinærmyndighet, eller av en ansvarlig
offiser som er hans stedfortreder.

3. Rettslig forfølgelse.

Artikkel 60.

Ved åpningen av rettslig forfølgelse mot en krigsfange skal
den stat, i hvis makt han befinner sig, snarest mulig og alltid
før den dag som er fastsatt for rettsforhandlingenes begynnelse
underrette representanten for den stat, under hvis beskyttelse
han står, herom.

Denne underretning skal inneholde følgende opplysninger:

- a) fangens civile stilling og grad;
- b) hans oppholds- eller forvaringssted;
- c) en spesifisering av tiltalepunktet eller -punktene med
angivelse av de straffebestemmelser som kan bringes i an-
vendelse.

Hvis det ikke er mulig i denne underretning å opgi hvilken
rett som skal dømme i saken, hvilken dag rettsforhandlingene
skal åpnes eller i hvilket lokale de skal finne sted, skal disse
opplysninger gis senere så snart som mulig og i ethvert fall minst
3 uker før rettsforhandlingene åpnes, til representanten for den
stat under hvis beskyttelse krigsfangen står.

Artikkel 61.

Ingen krigsfange kan dømmes uten å ha hatt anledning til å
forsvare sig.

Ingen krigsfange kan tvinges til å tilstå sig skyldig i den
handling han er anklaget for.

Artikkel 62.

Krigsfange har rett til å få opnevnt en av ham valgt skikket
forsvarer, og hvis det er nødvendig til å få hjelp av en kompe-
tent tolk. Han skal gis meddelelse om denne sin rett av den
stat i hvis makt han befinner sig i god tid før forhandlingene
begynner.

I tilfelle av at fangen ikke har valgt nogen forsvarer, kan den
makt under hvis beskyttelse fangen står, opnevne en sådan
for ham. Den stat i hvis makt fangen befinner sig skal på an-
modning fra den stat under hvis beskyttelse han står oversende
denne en fortegnelse over personer som er skikket til å påta sig
fangens forsvær.

Representantene for den stat under hvis beskyttelse fangen
står skal ha rett til å være tilstede ved rettens behandling av
saken.

Den eneste undtagelse fra denne regel er når sakens be-
handling bør holdes hemmelig av hensyn til statens sikkerhet.

Den stat i hvis makt fangen befinner sig skal herom underrette den stat under hvis beskyttelse han står.

Artikkel 63.

En dom over en krigsfange kan kun bli avsagt av de samme domstoler og efter den samme rettergang som likeoverfor personer tilhørende den væbnede makt i den stat i hvis makt fangen befinner sig.

Artikkel 64.

Enhver krigsfange har rett til å appellere enhver dom som er avsagt over ham, på samme måte som personer tilhørende den væbnede makt i den stat i hvis makt fangen befinner sig.

Artikkel 65.

De dommer som blir avsagt over krigsfanger skal uten opphold meddeles den stat under hvis beskyttelse fangen står.

Artikkel 66.

Når en krigsfange er ilagt dødsstraff skal representanten for den stat under hvis beskyttelse fangen står snarest mulig tilstilles meddelelse herom med detaljert redegjørelse for forbrytelsens art og de omstendigheter hvorunder den er begått, for av ham å bli oversendt den stat i hvis hær fangen har tjenstgjort.

Dommen kan ikke fullbyrdes før efter utløpet av en frist på minst 3 måneder, regnet fra ovennevnte meddelelse.

Artikkel 67.

Ingen krigsfange kan ved dom eller på annen måte fratås de rettigheter som er gitt ham ved nærværende overenskomsts artikkel 42.

Titel IV.

Om fangenskapets ophør.

Seksjon I. Om direkte hjemsendelse og om hospitalisering i neutralt land.

Artikkel 68.

De krigførende er forpliktet til uten hensyn til grad eller antall å hjemsende de alvorlig syke og hårdt sårede krigsfanger efter å ha satt dem i stand til å tåle transporten.

De krigførende skal derfor snarest mulig gjennom særskilte avtaler fastsette de tilfelle av invaliditet eller sykdom som berettiger til direkte hjemsendelse, samt de tilfelle som eventuelt åpner adgang til hospitalisering i neutralt land. I påvente av at slike avtaler blir sluttet, kan de krigførende henholde sig til det eksempel på avtale som er vedheftet nærværende overenskomst.¹

Artikkel 69.

Snarest efter fiendtlighetenes åpning skal de krigførende komme overens om å opnevne blandede lægekommisjoner. Disse kommisjoner skal bestå av tre medlemmer, hvorav to skal tilhøre et neutralt land og en være opnevnt av den stat i hvis makt fangen befinner sig; en av lægene fra det neutrale land skal være kommisjonens formann. Disse blandede lægekommisjoner har å undersøke syke og sårede fanger og å treffe alle de avgjørelser vedrørende disse som de finner tjenlige.

Disse kommisjoners avgjørelser treffes ved stemmeflerhet og settes derefter snarest mulig i verk.

Artikkel 70.

Foruten de som er blitt utpekt av leirens lege skal følgende krigsfanger fremstilles for den i artikkel 69 nevnte blandede lægekommisjon for å bli bedømt med hensyn til direkte hjemsendelse eller hospitalisering i neutralt land:

¹ Ikke medtatt her.

a) de fanger som retter anmodning herom direkte til leirens læge;

b) de fanger som blir fremstillet av de i artikkel 43 omhandlede tillitsmenn, hvad enten disse handler på eget initiativ eller efter anmodning av fangene selv;

c) de fanger som bringes i forslag av den makt, i hvis hær de har tjenstgjort eller av en av denne makt behørig anerkjent og autorisert hjelpeforening.

Artikkel 71.

Krigsfanger som har vært utsatt for ulykker under arbeide skal nyte godt av de samme bestemmelser med hensyn til hjemsendelse eller eventuell hospitalisering i nøytralt land, idet dog undtagelse gjøres for dem som med forsett tilfører sig selv skader.

Artikkel 72.

Mens fiendtlighetene ennå pågår kan de krigførende av humanitetshensyn slutte avtaler om direkte hjemsendelse eller hospitalisering i nøytralt land av friske fanger som lenge har vært i fangenskap.

Artikkel 73.

Omkostningene ved hjemsendelse eller overførsel til nøytralt land av krigsfanger skal fra grensen av den stat som har hatt dem i sin makt bæres av den stat i hvis hær disse fanger har tjenstgjort.

Artikkel 74.

Ingen hjemsendt fange kan benyttes til aktiv militærtjeneste.

Seksjon II. Om frigivelse og hjemsendelse ved fiendtlighetenes ophor.

Artikkel 75.

Når de krigførende slutter våbenstillstand skal der i overenskomsten herom prinsippmessig finnes bestemmelser angående hjemsendelsen av krigsfangene. Hvis slike bestemmelser ikke

har kunnet inntas i nevnte overenskomst, skal de krigførende allikevel snarest mulig sette sig i forbindelse med hverandre med henblikk herpå. I hvert fall skal hjemsendelsen av fangene skje snarest mulig efter fredsslutningen.

De krigsfanger som måtte være under rettsforfølgning på grunn av en forbrytelse eller forgåelse mot gjeldende lov kan dog holdes tilbake inntil rettsforhandlingenes slutt, og i tilfelle inntil straffen er avsonet. Det samme gjelder for dem som allerede er dømt for en forbrytelse eller forgåelse mot gjeldende lov.

Ved overenskomst mellem de krigførende kan der nedsettes kommisjoner som har til opgave å eftersøke de fanger som måtte være spredd utover landet og sørge for deres hjemsendelse.

Titel V.

Om krigsfangers død.

Artikkel 76.

Krigsfangenes testamenter skal mottas og opsettes på de samme vilkår som gjelder for de militære som hører til vedkommende lands egen arme.

De samme regler skal også følges for så vidt angår dødsattester.

De krigførende skal sørge for at krigsfanger som dør i fangenskap får en verdig begravelse samt at gravene blir påskrevet alle nødvendige opplysninger, at de blir respektert og behørig vedlikeholdt.

Titel VI.

Om hjelpe- og opplysningsbyråer for krigsfanger.

Artikkel 77.

Ved fiendtlighetenes åpning skal hver av de krigførende makter samt de nøytrale makter som måtte ha mottatt krigførende oprette et offisielt byrå for opplysninger angående de krigsfanger som befinner sig på deres territorium.

Hver av de krigførende makter skal snarest mulig gi sitt opplysningsbyrå meddelelse om enhver tilfangetagelse som deres

armeer har gjort med alle de forhåndenværende opplysninger om identitet, så dette hurtig kan underrette de interesserte familier, med beskjed om de offisielle adresser til hvilke familiene kan skrive til krigsfangene.

Oplysningsbyråene sender uopholdelig disse opplysninger videre til de interesserte makter, både gjennom beskyttelsesmaktene og gjennom det centralbyrå som er omhandlet i artikkel 79.

Oplysningsbyrået, som har å svare på enhver forespørsel angående krigsfangene, skal fra de forskjellige kompetente myndigheter motta alle de opplysninger om interneringer og om forandringer, om frigivelser på æresord, om hjemsendelser, om rømninger, om opphold på hospitalene, om dødsfall samt alle de andre opplysninger som er nødvendige for å kunne opsette og holde å jour et personlig rulleblad for hver krigsfange.

På dette blad skal byrået i den utstrekning det er mulig og under forbehold for så vidt angår bestemmelsene i artikkel 5, innføre matrikelnummer, navn og alle fornavn, fødselsdag og -sted, vedkommendes grad og troppeavdeling, farens fornavn og morens pikenavn, adressen på den person man skal henvende sig til ved ulykkestilfelle, sårenes art samt tid og sted for tilfangetagelsen, for interneringen, for sårenes erholdelse og for død, så vel som alle andre opplysninger av betydning.

De interesserte makter skal ukentlig tilstilles lister som inneholder alle nye opplysninger som kan lette identifiseringen av hver fange.

Hver krigsfanges rulleblad skal etter fredsslutningen tilstilles den makt i hvis tjeneste vedkommende har stått.

Oplysningsbyrået skal enn videre samle sammen alle personlige bruksgjenstander, verdisaker, korrespondanse, lønningsbøker, identitetstegn etc. som er blitt etterlatt av krigsfanger som er hjemsendt, frigitt på æresord, flyktet eller avgått ved døden, og oversende dem til de interesserte land.

Artikkel 78.

Foreninger for hjelp til krigsfanger, som er behørig opprettet etter sitt lands lover og som har satt sig som oppgave å formidle barmhjertighetsgjerninger, skal innenfor de grenser

som de militære behov trekker op, fra de krigførendes side motta for sig og for sine behørig bemyndigede fullmektiger enhver lettelse for virksomt å kunne utføre sin humanitære gjerning. Foreningenes utsendinger kan tillates å utdele understøttelse i fangeleirene samt på etappestasjonene for hjemvendende fanger, når de har personlig tillatelse hertil fra vedkommende militære myndighet og skriftlig forplikter sig til å rette sig efter alle de ordens- og politiforskrifter som denne måtte utferdige.

Artikkel 79.

Et central-oplysningskontor for krigsfanger skal opprettes i et nøytralt land. Den Internasjonale Røde Kors-komite skal, hvis den finner det nødvendig, foreslå de interesserte makter opprettelsen av et slikt kontor.

Dette kontor har til oppgave å samle alle de opplysninger angående fangene, som det kan skaffe på offisiell eller privat vei; det skal snarest mulig videresende disse opplysninger til fangenens fedreland eller til den makt i hvis tjeneste de har vært.

Disse bestemmelser må ikke fortolkes som nogen innskrenkning i Den Internasjonale Røde Kors-komites humanitære virksomhet.

Artikkel 80.

Oplysningsbyråene skal ha portofrihet for postsaker, likesom de skal nyte godt av alle de fritagelser som er fastsatt i artikkel 38.

Titel VII.

Om overenskomstens anvendelse på visse kategorier civile.

Artikkel 81.

De personer som medfølger de væbnede styrker, uten direkte å tilhøre disse, som f. eks. korrespondenter, journalister, markettentere og leverandører, som faller i fiendens makt og som denne

finner å burde holde tilbake, har krav på den samme behandling som krigsfangene, forutsatt at de er forsynt med en legitimasjon fra den militære myndighet for de styrker som de medfulgte.

Titel VIII.

Om overenskomstens gjennomførelse.

Seksjon I. Almindelige bestemmelser.

Artikkel 82.

Nærværende overenskomsts bestemmelser skal under enhver omstendighet respekteres av de høie kontraherende parter.

I tilfelle av at i krigstid en krigførende ikke skulde ha sluttet sig til overenskomsten, blir dennes bestemmelser ikke desto mindre gjeldende mellom alle de krigførende som har sluttet sig til den.

Artikkel 83.

De høie kontraherende parter forbeholder sig retten til å avslutte spesielle overenskomster om alle de spørsmål vedrørende krigsfanger som de måtte finne heldig å regulere særskilt.

Krigsfangene skal nyte godt av disse overenskomster inntil deres hjemsendelse er tilendebragt, for så vidt der ikke i nevnte overenskomster eller i senere overenskomster inneholdes uttrykkelige bestemmelser om det motsatte, og likeledes for så vidt der ikke av den ene eller den annen av de krigførende makter er truffet grunstigere bestemmelser med hensyn til de fanger som de har i sin makt.

For å sikre anvendelsen av nærværende overenskomsts bestemmelser mellom de angjeldende parter og for å lette avslutningen av sådanne spesielle overenskomster som ovenfor er omhandlet, kan de krigførende allerede ved fiendtlighetenes åpning bestemme at møter skal finne sted mellom representanter for de respektive myndigheter som har med administrasjonen av krigsfangene å gjøre.

Artikkel 84.

Nærværende overenskomst og de spesielle overenskomster som er omhandlet i foregående artikkel skal — så vidt mulig i krigsfangenes eget morsmål — slås op på steder hvor de kan bli lest av samtlige krigsfanger.

Ordlyden av disse overenskomster skal også på anmodning tilstilles de krigsfanger for hvem det er umulig å gjøre sig bekjent med den opslåtte ordlyd.

Artikkel 85.

De høie kontraherende parter skal gjennom det Sveitsiske Forbundsråd gjensidig oversende hverandre de offisielle oversettelser av nærværende overenskomst og av de lover og reglementer som de måtte ha bestemt sig til å fastsette for å sikre anvendelsen av nærværende overenskomst.

Seksjon II. Om organisasjon av kontroll.

Artikkel 86.

De høie kontraherende parter erkjenner at det vil være en garanti for den regulære anvendelse av denne overenskomst å gi de beskyttelsesmakter som har påtatt sig å vareta de krigførendes interesser adgang til samarbeide; til opnåelse herav kan beskyttelsesmaktene, ved siden av sitt diplomatiske personell, opnevne delegerte blandt sine egne innbyggere eller blandt innbyggerne i andre nøytrale land. Disse delegerte skal være gjenstand for godkjenning fra den krigførende hos hvem de skal utføre sitt oppdrag.

Beskyttelsesmaktens representanter eller dens godkjente delegerte skal ha adgang til uten undtagelse å besøke alle de steder hvor krigsfanger er internert. De skal ha adgang til alle lokaler hvor der opholder sig krigsfanger, og de kan snakke med disse, som almindelig regel uten vidner, enten personlig eller ved hjelp av tolk.

De krigførende skal i størst mulig utstrekning lette arbeidet for beskyttelsesmaktens representanter eller godkjente dele-

gerte. De militære myndigheter skal gis underretning om deres besøk.

De krigførende kan komme overens om å tillate at personer av fangenes egen nasjonalitet deltar i inspeksjonsreisene.

Artikkel 87.

I tilfelle av uoverensstemmelse mellom de krigførende om anvendelsen av nærværende overenskomsts bestemmelser skal beskyttelsesmaktene i den utstrekning det er mulig yde sin hjelp for å utjevne uoverensstemmelsen.

Til opnåelse herav kan hver av beskyttelsesmaktene foreslå for de interesserte krigførende at der sammenkalles et møte av disses representanter, eventuelt på passende valgt nøytral grunn. De krigførende er forpliktet til å etterkomme de forslag som blir gjort dem i så henseende. Beskyttelsesmakten kan i tilfelle forelegge vedkommende makter til godkjenning en person som tilhører en nøytral makt eller en person som er opnevnt av Den Internasjonale Røde Kors-komite, som anmodes om å delta i dette møte.

Artikkel 88.

De foregående bestemmelser stiller sig ikke hindrende i veien for den humanitære virksomhet som Den Internasjonale Røde Kors-komite måtte utfolde til beskyttelse av krigsfangene etter innhentet samtykke fra de interesserte krigførende.

Seksjon III. Sluttbestemmelser.

Artikkel 89.

I forholdet mellom makter som er bundet ved Haagoverenskomsten om landkrigens lover og sedvaner, hvad enten det gjelder den av 29 juli 1899 eller den av 18 oktober 1907, og som tillike er part i nærværende overenskomst, skal denne siste komplette kapitel II i det reglement som er bilag til ovennevnte Haagoverenskomster.

Artikkel 90.

Nærværende overenskomst som dateres i dag kan inntil 1 februar 1930 underskrives i alle de lands navn som var representert ved den konferanse som blev åpnet i Genève 1 juli 1929.

Artikkel 91.

Nærværende overenskomst skal snarest mulig ratifiseres.

Ratifikasjonsdokumentene skal deponeres i Bern.

Der skal over hvert ratifikasjonsdokuments deponering oppsettes en protokoll, hvorav et bekreftet avtrykk av det Sveitsiske Forbundsrad skal tilstilles regjeringene i alle de land i hvis navn overenskomsten er underskrevet eller hvis tilslutning til den er meddelt.

Artikkel 92.

Nærværende overenskomst trer i kraft seks måneder etter at minst to ratifikasjonsdokumenter er blitt deponert.

Senere trer den i kraft for hver høi kontraherende part seks måneder efter deponeringen av dennes ratifikasjonsdokument.

Artikkel 93.

Fra den dag av da nærværende overenskomst er trådt i kraft skal den være åpen for tiltredelse av hvert land, i hvis navn den ikke er blitt underskrevet.

Artikkel 94.

Tiltredelsene skal meddeles skriftlig til det Sveitsiske Forbundsrad og de trer i kraft seks måneder efter den dag de er kommet dette i hende.

Det Sveitsiske Forbundsrad skal sende meddelelse om tiltredelsene til regjeringene i alle de land, i hvis navn overenskomsten er blitt underskrevet eller meddelelse om tiltredelse er gitt.

Artikkel 95.

Krigstilstand medfører at de av de krigførende makter før eller etter krigsutbruddet deponerte ratifikasjoner eller meddelte tiltredelser øeblikkelig trer i kraft. Meddelelsen om de ratifikasjoner eller tiltredelser som mottas fra makter som er i krigstilstand skal på den hurtigst mulige måte besørges av det Sveitsiske Forbundsrad.

Artikkel 96.

Enhver av de høie kontraherende parter har adgang til å opsi nærværende overenskomst. Opsigelsen trer ikke i kraft for ett år etter at den skriftlige meddelelse herom er sendt det Sveitsiske Forbundsrad. Dette skal straks underrette alle de høie kontraherende parters regjeringer om meddelelsen.

Opsigelsen har kun virkning i forholdet likeoverfor den høie kontraherende part som har meddelt den.

En sådan opsigelse trer enn videre ikke i kraft under en krig i hvilken den makt som opsier overenskomsten tar del. I så tilfelle fortsetter nærværende overenskomst å være bindende utover det ene års opsigelsesfrist og inntil fredsslutningen, og i alle tilfelle inntil alle de forføininger som vedrører krigsfangenes hjemsendelse er avsluttet.

Artikkel 97.

Et bekreftet avtrykk av nærværende overenskomst skal av det Sveitsiske Forbundsrad deponeres i Folkeforbundets arkiv. Likeledes skal de ratifikasjoner, tiltredelser og opsigelser som blir meddelt det Sveitsiske Forbundsrad av dette meddeles Folkeforbundet.

Til bekreftelse herav har de ovennevnte befullmektigede underskrevet denne overenskomst.

Utferdiget i Genève den syv og tyvende juli nitten hundre og ni og tyve i ett eneste eksemplar, som skal opbevares i Det Sveitsiske Forbunds arkiver og hvorav bekreftede avtrykk skal tilstilles alle til konferansen innbudte lands regjeringer.

(underskrifter)

Avtale millom Norig og Island um fredeleg løysing av tvistemål.¹
skrive under i Tingvellir 27 juni 1930.

Hans Majestet Norigs Konge og Hans Majestet Kongen av Island og Danmark, som ynskjer å fremja arbeidet for å få avgjort millomfolkelege tvistemål på fredeleg måte, hev vorte samde um til dette fyremålet å gjera ei avtale um fredeleg løysing av tvistemål, som kjem upp millom Norig og Island, og hev nemnt upp til fullmektigane sine til å gjera ei slik avtale:

Hans Majestet Norigs Konge:

Riksråd Herr Torgeir Anderssen-Rysst,

Hans Majestet Kongen av Island og Danmark:

Islands Statsminister Herr Tryggvi Thorhallsson,

som hev vorte samde um desse fyresegnene:

1ste artikkel.

Kjem det upp rettstvistemål millom Norig og Island, og tvistemåli høyrer til dei, som er nemnde i artikkel 86, andre stykkjet, i vedtektene for den faste domstolen for millomfolkeleg rettargang, og dei so ikkje vert løyste på diplomatisk veg, skal dei havast inn for denne domstolen til avgjering i samhøve med fyresegnene i vedtektene for domstolen.

Tvistemål, som går inn under serlege avtalor millom dei tvo landi um doms- eller skilsdomsfyreaving, vert avgjorde etter fyresegnene i desse avtalone.

Den faste domstolen for millomfolkeleg rettargang avgjer meiningsskilnad um korleis denne avtala skal tolkast.

2dre artikkel.

Traktatpartane bind seg til å leggja tvistemål, som ikkje er umhandla i 1ste artikkel, under skilsdom i samhøve med fyresegnene nedanfor. Fyrr ei sak vert lagd under skilsdom, vil partane sjå å få henne inn for ei granskings- og forliksnemnd eller ein forliksmann, som er serskilt vald til å granska saki og få forlik istand.

So framt ikkje partane innan 6 månader etter ein av dei

¹ Avtala tok til å gjelda 6 februar 1932.